

Lenka Hůlková

Peter Becher: *Adalbert Stifter – touha po harmonii. Biografie*

Stifterův rodný dům je místem živým a v roce 2019 se nám z těchto míst podařilo vyslat do světa další knihu. Provoz památníku byl před koncem roku završen vydáním českého překladu životopisné knihy o Adalbertu Stifterovi a jejím slavnostním křtem za přítomnosti pozoruhodné sestavy hostů. Kniha je s místem spjata přímo bytostně – ať již tématem, obsahem, tak i autorsky...

Autorem monografie je spisovatel, germanista a historik Dr. Peter Becher a byla vydána pod titulem *Adalbert Stifter Sehnsucht nach Harmonie. Eine Biografie* v Řezně nakladatelstvím Pustet. Krátce po jejím prvním vydání v roce 2005 vznikla myšlenka i na vydání české, která ovšem zrála k realizaci několik let. Peter Becher je spojen s Horní Planou a Stifterovým památníkem svým působením ve Spolku Adalberta Stiftera v Mnichově, jehož byl dlouholetým jednatelem, a aktivní účastí na četných akcích Centra Adalberta Stiftera v Horní Plané. Je autorem mnoha publikací o literárních a kulturních dějinách českých zemí a členem českého PEN-klubu.

Na české vydání se podařilo získat podporu od Česko-německého fondu budoucnosti. Autorem vynikajícího českého překladu se stal PhDr. Václav Maidl, literární vědec, germanista a bohemista, který působil na univerzitách v Německu, na Univerzitě Karlově a v Rakouském kulturním fóru v Praze, kde vedl knihovnu a organizoval nespočet literárních akcí.

Biografie, jak ji Peter Becher podává, je zpracována velmi zaujatě, ale i s jistým nadhledem. S životním příběhem svého autora, který zasazuje do dobových souvislostí, seznamuje empaticky a čtivě, představuje Adalberta Stiftera ve všech jeho oborech, interpretuje jeho tvorbu a osvětluje jednání jeho literárních postav. Seznamuje s nesporným umělcem také jako s člověkem a výklad doplňuje četnými citáty a výroky.

Ukázka z úvodní kapitoly:

Za svého života rozděloval Adalbert Stifter své čtenáře a kritiky neméně intenzivně než dnes. Zatímco jedny dokázal nadchnout, pobavit a utěšit, druhé nudil, provokoval a odrazoval.

...

Kdo to tedy byl Stifter? Tato kniha se pokouší odpovědět – ne jako vědecké vyrovnání se sekundární literaturou, ani jako systematická analýza Stifterových povídek a románů. Spíše se obrací na zaujatého čtenáře, který hledá přístup ke Stifterovu životu a dílu i ke kraji, ve kterém působil. Od odstranění železné opony v létě roku 1990 je opět možné putovat na onen „ostrov plný stromů a snů na půlnoční straně Rakous.“

A k takovému putování čtenáře srdečně zveme – k putování od usedlosti Rosenbergergut v Bavorsku přes bavorsko-česko-rakouský hraniční hřeben do Horní Plané, kde se Stifter 23. října 1805 narodil.

S hlavním textem knihy komunikuje vybraná obrazová příloha a galerie reprodukcí Stifterových výtvarných děl, která se z části odlišuje od originálního vydání publikace. Data vyobrazení poskytla řada institucí – např. Adalbert Stifter Institut des Landes Oberösterreich, Národní knihovna České republiky, Oberösterreichisches Landesmuseum, Wien Museum. Řada vyobrazení je i z Regionálního muzea v Českém Krumlově. Čtenář může v českém vydání vidět mj. reprodukci olejomalby krajiny Rax I, která se nachází ve sbírkách Národní galerie a jedná se zřejmě o jeden ze dvou originálů, nacházejících se v České republice. Nechybí soupis sekundární literatury a jmenný rejstřík. V našem vydání jsme se rozhodli do publikace zařadit navíc i bibliografii českých překladů děl Adalberta Stiftera. Zpracovala ji Mgr. Tamara Pršíňová z Jihočeské vědecké knihovny.

Role kmotry knihy se ujala odbornice na Adalberta Stiftera a ředitelka Institutu Adalberta Stiftera v Linci Dr. Petra Maria Dallingerová. Při představení knihy vznikl i rozhovor s autorem Peterem Becherem, který připravila PhDr. Hana Soukupová, někdejší redaktorka Českého

rozhlasu, a byl publikován v Literárních novinách. Presentaci knihy se podařilo zařadit do programu mezinárodního knižního veletrhu a festivalu literatury Svět knihy Praha 2020, který se měl konat právě ve dnech, kdy píše tyto řádky...V reakci na nařízení vlády, jež se snaží zamezit šíření koronaviru, byl ale letošní ročník nejprve přesunut na podzim a poté zrušen úplně.

Přála bych si, aby si monografii přečetlo co nejvíce čtenářů, protože pochopení životního příběhu Adalberta Stiftera je předpokladem i k pochopení jeho díla. Na první pohled se kniha zalíbila novináři a publicistovi Stanislavu Motlovi, který se rozhodl o knize natočit rozhlasový pořad. Mezi prvními z ohlasů na knihu byl od literárního historika a překladatele prof. PhDr. Jiří Pelána, PhD.: *„Je to moc dobře napsáno a faktograficky bohaté a pečlivé, je to přesně ta knížka, jakou jsem si chtěl přečíst.“*

Vydavatelství a nakladatelství Srdce Vltavy vydalo překlad monografie jako svou 6. publikaci v edici Žula, nazvané podle kamene u vstupních dveří do Stifterova rodného domu. Autorkou grafiky je výtvarnice muzea paní Lenka Kohoutková. Kniha byla vytištěna na kvalitním a ekologicky vyráběném papíře. Že nešlo jen o pouhou „výrobu“, vypovídá i její podoba...